

S (166)

7/17

K32/17

b

PP. 1-3

100-15

indend

R.G.H. Katumetsi.

LINOKANA, Marico District,
10-11-38.

*Huruthse (Zerust)
recent history, and
Shepstone*

1/3

00-15

The Native Commissioner,
Z E E R U S T.

Erile e kane ele mo dipakeñ tsa bo 1820 goñoe 1830, Bakoena ba bolaea kgosi ea bone Motsoasele. Yana he rare-mogolo Katametsi ea bo e ne ele kgosana ea ntlha tlase ele ntona ea kgosi Motsoasele. Gomme he erile fa ba sena go bolaea mogoloe, ke gona yana Katametsi ka kgakololo ea ba bo-mogolo ka le ene Bakoena ba ne ba rata go mmolaea, a tlogela bantlhanka ba gagoe le maruo a gagoe, a tshabela mono Lehurutshe go kgosi Moiloa-a-Sebogodi ka ene Moiloa. E le setlogolo sa Bakoena. Mme eare gobo Katametsi e ne ele mogale oa marumo a feta a tsoa motlhabanedi oa boikanyo oa ga kgosi Moiloa, ka gone le ene Moiloa a ne a tlhoiloe ke bo-mogoloe bo-kgosi Lentsoe le Motladiile baroa kgosi Sebogodi l. Yana he, Moiloa a bona bogosi ya Bahurutshe ka go tlhabanela ke bo-rre Katametsi Ratsike l. Tau-a-Montshioa le makgotla a bone yalo morena Moiloa a ba ikanya le go ba tlotla a ba naea ditsha tsa mono gae le tsa masimo a le gompieone rona bana ba bana ba bone re sa ntseñ re tshela ka tsone e ne ele kgosi e ratañ batho, ba e rata.

Katametsi a tsala Lesone le Handerck, ea nna batlhabanedi ba morena Ikalafeñ-a-Sebogodi. Erile e ka ne ele mo hoageñ oa 1880. Re-mogolo Lesone le rre Handreck ba bolodica ntoa ke morena Ikalafeñ S. Moiloa, go ea go thusa mogoagoadi oa goe Montshioa-a-Taoana kgosi ea Baroloñ bo-Ratshidi, ka a ne a loa le bo-Rapulane bo-mogoloe. Mme ka morena Ikalafeñ a ne a tsere mohumagadi Sedidi moroadi'a Montshioane, yana he, morena Montshioa a laletsa morena Ikalafeñ go mo thusa, a dira yalo, a bolotsa mephato go mo ea thuso. Re-mogolo Lesone ka e ne ele selekane sa ga Mosimanegape Moiloa, re-mogolo Lesone a ea soela ko ntoeñ eo ea Rapulane koa Lotlhakeñ le yana pupu ea gagoe e sa le koo. Rona bana ba gagoe ga rea boeloa ke sepe. Rwe Hendreck Katametsi e ne ele mogale oa marumo moo nakoñ eo. Morena Ikalafeñ o ne a roñoa go tlhabanela Montshioa Taoana le Mankuroane kgosi ea Batlhapiñ, a ba a huloa mo ntoeñ tseo mme a se ka a soa a fola a ba a tla gae.

s. (166)

K32/17

Gape e ntse ele mo kampanoñ fa Morena Ikalafeñ le Gopane Rre Hendreck a gacolola Morena oa gagoe Ikalafeñ gore ka gobo a bona fa kgañ ea bone e se kake ea fela, ebile batho ba Morena Gopane ba setse ba tlaakile batho ba Morena Ikalafeñ, a gacolola gore a Morena a ea Tshoane(Pretoria) go kopa tshireletso koa Pusoñ, yana morena a batla eo ka eañ. Magosana le banna ba Lekgotla ba pota(ba dikadika)(ba ikogogona) botlhe, ga ikemisa rre Hendreck Katametsi a tlhoka mopati ba tshaba botlhe rre a tsamaea a le esi ka pitsi ea gagoe le ditshenyegelo tsa gagoe, a ea a tsena ka Morena Tapose-a-Morena Maseloane, a tsoa foo a ea go Morena Mokgatle-a-Mmakgoñoana. Morena eo, a mofa mopati eo o leñ Mosupa-tsela, a goroga Tshoane a kopana le Ba-Mmuso go le Generale(General) Shepstone ntona ea ga Queen Victoria, a fitlhela dikgetsi di le dintsi tse di morakileñ. Generale (General) Shepstone le Lekgotla la Pretoria ba mo amogela, ka tlotlo le go mofa tsotlhe tseo a neñ a di tlhoka, ka nako eotlhe eo o neñ a nnetse Lekgotla ka eona, ka a ne a nna kgoedi(3) tse tharo a tlameloa sentle thata le pitsi ea gagoe, go tsamaea nako ea gagoe e fitlha. Morago ga kgoedi tseo a bidioa ke Lekgotla le legolo, a bodioa lesika loa ga Morena Sebogodi Ra-Moiloa le kafa Bo-Gopane le Ikalafeñ ba tsetsoeñ kateñ, le kafa monna-mogolo Moiloa a ba a betseñ lefa kateñ. A bolela, a arabela tso-tlhe, ka e ne ele moitse le moikanyehi oa lekgotla, a fetsa tsotlhe ka matlametlo. Morago he, Generale(General) Shepstone a mo laela ka molomo, a ba a monaea lokoalo loa katlholo. Ka molomo a mo laela yana: Ere fa u fitlha u ree Morena oa gago u re Puso eare mo babediñ bao, ka re utloa ka uena fa ele bana ba kgosi Sebogodi, e moñoe e le e mogolo, e moñoe e le e mmotlana, yalo ke gona eo u tla fitlhelañ a ntshitse e moñoe ntho pele, a e nne moña molato, a tsoe mo gae mme a se ka a latlhoale le motsoedi mo fatseñ ya ga Morena Moiloa. Lokoalo lo lo noe loa romeloa Mr. K. Snyman eo e neñ ele Molaodi(Native Commissioner)mo nakoñ eo.

Yana he Morena Ikalafeñ a feta a luela rre Hendreck Katametsi ka lefatshe ya Maramaga mo kgaolong ea Linokana le yana. Mo pusoñ ea Morena Koobusitse Israel S. Moiloa, nna Lehuti Phillip H. Katametsi, ka tlhela ke Lekgotla ya Morena go nna Mokoaledi le Mofetoledi oa dipuo. Morago puso ea nthomela go dira le Captain Pringle le Colonel Ch. Levynono le koa Zeerust. Ke tlihabane thata mono ke le moikanyehi oa Morena le Mmuso. Morena Mosine Israel Moiloa, a akabela lefatshe ya Mma-Kedibonye, ke le tseetsoe ke mosadi oa Mosine nkgonne Rahube C. Katametsi mo pusoñ ea Motshegeletsisi Ramokhutshoane Moiloa le Seiso Moiloa Ka ele marena a lehufa a ilañ batho, ba phatlaladitse batho mo makgotleñ a bone, babedi ba ba sa ntlhoetse lefela le yana.

s (166)

K32/17

Mo pusoñ ea Morena Pogisho A. Moiloa, ka romeloa go thusa mo tllhabanoñ koa Moseya, ke le Mokoaledi le Mofetoledi oa puo, Fa re boea ra fitlhela morena oa rona Abraham Moiloa a sule, ka goroga ka masoabi ka seo morena oame eo e neñ ele mogale matlametlo, matsetseleko, morati oamorafe oa gagoe. Eo lefofa le enke di sa nonofañ go mo reta le go mmoka, ke ~~xxx~~ setse fano khutsahaloñ le botsofe yaka.

Morena tshela ka bolele tshireletsoñ ea Legodimo.

Motlhanka oa bonatla le tshisimogo,
Oa gago.

P.Lehuti H. Katametsi.

end s 166

SRM/.